

Vastaus valtuustoaloitteeseen varhaiskasvatuksen työntekijöiden työvaatetuksesta

Valtuusto 14.12.2022 § 123

SDP:n valtuustoryhmä sekä 32 allekirjoittajaa tekivät valtuustoaloitteen, että Nurmijärven kunta selvittää tapoja varhaiskasvatuksen henkilöstön työvaatetuksen, erityisesti ulkovaatetuksen, tukemiseksi. Aloitteessa nähdään, että selvityksen pohjalta ryhdytään mahdollisiin toimenpiteisiin.

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Sivistyslautakunta 25.05.2023 § 27

Valtuustoaloitteen mukaan kartoitetaan asiaa yhdessä henkilöstön kanssa ja kerätään ideoita siihen, mikä voisi olla paras ja mahdollinen tapa. Selvityksen pohjalta ryhdytään mahdollisiin toimenpiteisiin.

Valtuustoaloitteen mukaan kunnolliset ulkoiluvarusteet eri sääolosuhteisiin ovat henkilökunnalle iso ja pakollinen investointi työnteon kannalta. Ulkoilua voi hyvinkin olla yli puolet työpäivästä. Ulkovaatetuksen tulee olla sopiva ympäri vuoden ja se altistuu kovalle kulutukselle. Vaatehankinnat vievät palkasta ison osan. Lisäksi työvaatteiden hankkiminen tai vaateraha lisäisi valtuustoaloitteen mukaan Nurmijärven kunnan vetovoimaisuutta työnantajana ja olisi konkreettinen kädenojennus työolojen parantamiseen suuntaan, sekä osoitus varhaiskasvatuksen ammattilaisten työn arvostamisesta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala on valmistellut aloitteeseen seuraavan vastauksen yhteistyössä henkilöstöpalveluiden edustajien kanssa:

Virka- ja työpukuista ja suojavaatetuksesta on määräykset kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) VI luvun § 2. Jos työnantaja on velvoittanut viranhaltijan/työntekijän käyttämään työssään tietyn mallista virka-/työpukua tai määriteltyä suojavaatetusta, työnantajan hankkii ja huoltaa tällaisen puvun tai vaatetuksen. Kyseiseen määrittelyyn perustuen työnantajan ei ole velvoitetta hankkia ja huoltaa työ- tai suojavaatteita varhaiskasvatuksen henkilöstölle.

Vaaterahan maksaminen on työnantajalle siis harkinnanvaraista. Varhaiskasvatuspalveluissa on harkittu vaaterahan maksamisen edellytyksiä, perusteita ja mahdollista toimintamallia, ottaen huomioon varhaiskasvatuksen henkilöstön työn luonne ja työtehtävien vaikutus henkilökohtaiseen vaatetukseen, palkkausjärjestelmät ja palkkojen kokonaiskustannukset sekä hallinnolliset prosessit. Harkinnan perusteella varhaiskasvatuksessa arvioidaan vaaterahan maksaminen mahdolliseksi.

Valtuustoaloitteesta sekä varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstön työvaatteiden hankinnan tukemisesta käytiin tulosalueen kokouksessa 31.1.2023 keskustelu vaihtoehtoisista toimintamalleista. Keskustelun perusteella varhaiskasvatuksen henkilöstön toiveita työvaatteiden hankinnan toteuttamisesta on kartoitettu Forms-kyselyllä. Kysely toteutettiin 5.5. – 14.5.2023 välisenä aikana.

Kyselyssä esitettiin kolme eri toteutusvaihtoehtoa, joista työntekijä pystyi valitsemaan yhden itselleen sopivan vaihtoehdon:

1. Työntekijöille hankitaan vuokravaatteet (esim. sosiaali- ja terveyspalveluissa käytössä oleva hankintatapa)
2. Työntekijöille hankitaan työvaatteet keskitetysti varhaiskasvatuksen hallinnon kautta (kilpailutetun toimittajan vaihtoehdoista)
3. Työntekijöille maksetaan työvaateraha (verollinen)

Varhaiskasvatuksen henkilöstöstä kyselyyn vastasi yhteensä 201 työntekijää. Vastausten perusteella 85 % työntekijöistä valitsi kohdan 3. Vapaamuotoisessa kommentointiosuudessa työntekijöiden vastauksissa nostettiin esiin eniten mahdollisuus valita itselleen parhaiten sopivat vaatteet vaaterahan avulla, valinnanvapaus oman tarpeen mukaan sekä riittävä vaaterahan määrä. Koska alustava kartoitus oli vahvasti työntekijöille maksettavan vaaterahan kannalla, muita vaihtoehtoja ei selvitellä enempää.

Valtuustoaloitteen vastauksena esitetään, että varhaiskasvatuksen opettajille, varhaiskasvatuksen erityisopettajille, varhaiskasvatuksen sosionomeille, varhaiskasvatuksen lastenhoitajille, varhaiseryityiskasvatuksen lastenhoitajille, perhepäivähoitajille sekä toimitilahuoltajille maksetaan vuodesta 2024 alkaen vaaterahaa 100 euroa / vuosi vaaterahaa. Kyseinen vaateraha korvaa nykyiset toimitilahuoltajille ja perhepäivähoitajille maksettavat vaate- sekä vaatehuoltokorvaukset. Vaaterahan maksu toteutetaan, mikäli määrärahat on sisällytetty talousarvioon.

Mikäli henkilöstölle maksetaan vaaterahaa, olisi se perusteltua maksaa kerran vuodessa kertakorvauksena. Vaaterahassa on kyse henkilöstöeduksi luettavasta veronalaisesta tulosta, josta työnantaja maksaa sivukulut ja työntekijä ansioveron. Voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti kunnanjohtaja päättää vaaterahan maksamiseen liittyvistä periaatteista (mm. työssäoloehdot).

Vuosittaiset kustannukset ovat henkilöstömäärän mukaisesti arvioiden yhteensä 63 000 euroa. Kustannukset muodostuvat maksettavasta vaaterahasta ja työnantajan sivukuluista.

Esittelijä

Sivistysjohtaja

Esitys

Sivistyslautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle esittelytekstin mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.

Valmistelija

Varhaiskasvatuspäällikkö Marianna Kokko puh. 040 317 2201

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Valtuustoaloitetta varhaiskasvatuksen henkilöstön vaaterahan maksamisesta on käsitelty NUUKA-ohjausryhmän työskentelyn yhteydessä syksyllä 2023. Ohjausryhmän työskentelyn yhteydessä on keskusteltu siitä, että kunnassa tulisi pidättäytyä uusista, pysyvistä menolisäyksistä tiukan taloudellisen tilanteen vuoksi. Edellä mainitulla perusteella ohjausryhmän esitykseen sisältyy yhtenä säästökeinona se, että varhaiskasvatuksen vaaterahaa ei oteta Nurmijärven kunnassa käyttöön. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarviokehityksessä varhaiskasvatuksen työntekijöiden vaaterahan maksamiseen oli varattu 47 000 euroa. Vaateraha on poistettu kunnanjohtajan talousarvioesityksestä NUUKA-ohjausryhmän esityksen mukaisesti.

Työantajalla ei ole velvoitetta hankkia työ- ja suojavaatteita varhaiskasvatuksen henkilöstölle, vaan kyse on harkinnanvaraisesta edusta, jonka myöntäminen perustuu täysin paikalliseen sopimukseen tai päätökseen. Myös KT Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat on ohjeistanut kuntia, että ennen kuin työnantaja harkitsee vaaterahan maksamista, on syytä tarkoin arvioida, minkä vuoksi tietyille ammattiryhmälle maksettaisiin vaateraha ja miten vaaterahan maksamisessa huolehditaan eri henkilöstöryhmien tasapuolisesta kohtelusta.

NUUKA-ohjausryhmän linjauksen mukaisesti esitetään vastauksena valtuustoaloitteeseen, että Nurmijärven kunnassa ei oteta käyttöön varhaiskasvatuksen työntekijöiden vaaterahaa.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus esittää valtuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen, että valtuusto

1. päättää, että edellä selostusosassa todetuista perusteista Nurmijärven kunnassa ei oteta käyttöön varhaiskasvatuksen työntekijöiden vaaterahaa sekä
2. päättää todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Vuorinen, katja.vuorinen(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Palautusesitys

Otto Suhonen esitti Jenni Sandbergin ja Leni Niinimäen kannattamana asian palauttamista valmisteluun. Valmistelussa kartoitetaan laajemmin toimenpiteitä, joilla kunta voisi työnantajana vastata lähikunnissa kasvavaan kilpailuun varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Tarkastelussa huomioidaan esimerkiksi työn joustoihin, palkkaan, työsuhde-etuihin ja työoloihin liittyvät mahdolliset muutokset.

Perustelut: Kunnan varhaiskasvatuspalveluissa on huomattavia haasteita pätevän henkilöstön rekrytoinnissa. Haaste alan henkilöstön saatavuudessa on valtakunnallinen, ja tämän seurauksena myös kunnat ovat alkaneet kilpailemaan varhaiskasvatuksen henkilöstöstä. Lähikunnistamme esimerkiksi Vantaa, Kauniainen ja Kerava ovat reagoineet tähän korottamalla esimerkiksi varhaiskasvatuksen opettajien peruspalkkoja vähintään 3000 euroon. Tämän seurauksena myös Nurmijärveltä on siirtynyt varhaiskasvatuksen henkilöstöä lähikuntiin. On välttämätöntä, että kunta ryhtyy toimenpiteisiin varmistaakseen kilpailukykyisyytensä varhaiskasvatuksen työnantajana, jotta laadukas varhaiskasvatus voidaan turvata. Varhaiskasvatus on kunnan lakisääteistä toimintaa, johon liittyvät lakisääteiset pätevyyskriteerit.

Koska kunnanhallitus ei voinut olla asiasta yksimielinen, puheenjohtaja määräsi pidettäväksi nimenhuutoäänestyksen siten, että
JAA = asian käsittelyn jatkaminen
EI = Suhosen palautusesitys

Äänestyksen tulos

7 JAA (Hägg, Maijala, Pirkkala, Raekannas, Sivula, Tapiolinna, Vaulamo)

4 EI (Niinimäki, Sandberg, Suhonen, Rätty)

Kunnanhallitus päätti äänin 7 JAA – 4 EI jatkaa asian käsittelyä.

Muutosesitys

Otto Suhonen esitti päätökseen seuraavaa lisäystä, ”Tehdään kartoitus, jolla selvitetään laajemmin toimenpiteitä, joilla kunta voisi työnantajana vastata lähikunnissa kasvavaan kilpailuun varhaiskasvatuksen henkilöstöstä.”

Suhosen esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen, että valtuusto

1. päättää, että edellä selostusosassa todetuista perusteista Nurmijärven kunnassa ei oteta käyttöön varhaiskasvatuksen työntekijöiden vaaterahaa sekä
2. päättää todeta, ettei valtuustoaloite anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.